TIC Assurance

Het bestuur van de
Stichting Somali-Netherlands Cultural Association
Speelzijde 8
2543XZ 's-Gravenhage

Datum	**Behandeld door**	**Onze referentie**
30 april 2025	J. Borger RA MSc EMA	SNCA-JB-202504

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: Het bestuur van Stichting Somali-Netherlands Cultural Association

Verklaring over de verantwoorde subsidies van de gemeente Den Haag voor project Heus

Ons oordeel

Wij hebben het bijgevoegde en door ons gewaarmerkte formulier subsidievaststelling voor wat betreft het onderdeel financieel verslag (inclusief het oordeel of het inhoudelijk verslag met het financiële verslag verenigbaar is en geen materiele afwijkingen bevat) van de projectsubsidie van Stichting Somali-Netherlands Cultural Association te 's-Gravenhage over "preventie en vroeg signalering huiselijk geweld Den Haag 2022, project Heus", over het jaar 2024 gecontroleerd.

Naar ons oordeel is het financieel verslag van de projectsubsidie, aangevende het bedrag van € 153.726,- aan subsidiabele kosten en € 147.489,- aan opbrengsten, in alle van materieel belang zijnde aspecten opgesteld in overeenstemming met de relevante bepalingen van de richtlijnen verantwoording subsidies Den Haag 2020, Algemene Subsidieverordening Den Haag 2020 en de subsidievoorwaarden zoals opgenomen in de subsidieverlening.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen, Algemene Subsidieverordening Den Haag 2020 en de Richtlijnen verantwoording subsidies Den Haag 2020. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle m.b.t. subsidieverantwoording'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Somali-Netherlands Cultural Association zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Voorts is onze controle uitgevoerd met in achtneming van de Richtlijnen verantwoording subsidies Den Haag 2020. Door de toepassing van dit protocol is door ons in het bijzonder onderzocht dat voor alle relevante, verantwoorde subsidiestromen de relevante subsidievoorwaarden zijn nageleefd.

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Andere informatie

Het formulier subsidievaststelling omvat andere informatie, die bestaat uit een inhoudelijk verslag. Het inhoudelijk verslag als bedoeld in artikel 17, vierde lid, van de ASV voldoet aan de eisen die daaraan zijn gesteld in de verleningsbeschikking.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met het financieel verslag verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij het financieel verslag.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie.

Beperking in gebruik en verspreidingskring

De verantwoorde subsidies zijn opgesteld voor de gemeente Den Haag. Hierdoor zijn de verantwoorde subsidies mogelijk niet geschikt voor andere doeleinden.

Onze controleverklaring is derhalve uitsluitend bestemd voor de gemeente Den Haag en dient niet te worden verspreid aan of te worden gebruikt door anderen.

Verantwoordelijkheden van het bestuur m.b.t. subsidieverantwoording

Het bestuur van Stichting Somali-Netherlands Cultural Association is verantwoordelijk voor de verantwoording van de subsidies in de jaarrekening in overeenstemming met de subsidievoorwaarden. Dit betreft in ieder geval de bepalingen van de Algemene Subsidieverordening Den Haag 2020, van de (eventueel) van toepassing zijnde subsidieregeling, van de Richtlijnen verantwoording subsidies Den Haag 2020 en de subsidievoorwaarden zoals opgenomen in de subsidieverlening.

Het bestuur is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om de subsidies van de gemeente Den Haag te verantwoorden zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle m.b.t. subsidieverantwoording

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel. Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze subsidieverantwoording nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel. Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de subsidieverantwoording afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit.
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen met betrekking tot de subsidieverantwoording.
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de subsidieverantwoording en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de subsidieverantwoording de onderliggende transacties en gebeurtenissen zonder materiële afwijkingen weergeeft.

Wij communiceren met de bestuurders onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Zwolle, 30 april 2025

TIC Assurance B.V.

J. Borger RA MSc EMA

(Bestuurder TIC Assurance/externe accountant)

Jan Borger

Digitaal ondertekend door Jan Borger
Datum: 2025.04.30 20:30:32 +02'00'

Financiel verslag: project Heus Subsidieregeling preventie en vroegsignalering huiselijk geweld

Naam project	**project Heus**
Aanvrager	**Stichting SONECA**
Kenmerk (zaaknummer)	**20231002-35572**
Datum verleningsbeschikking	**22-11-2023**

Inkomsten		**Ontvangen**	**Nog te ontvangen**
Ontvangen Subsidie Gemeente Den Haag	**€ 147.489,00**	**€ 132.740,10**	**€ 14.748,90**

Kosten
kosten voor periode 1 janauri tot en met 31 december 2024

1. Kosten van arbeid

a. Directe loonkosten									
					Begroting	*Realisatie*	*Verschil*	*% verschil*	*Toelichting*
Functie / Projectwerkzaamheden	*Naam personeelslid*	*Totaal aantal uren*	*Bruto uurloon excl. opslag*	*Opslag 32% werkgevers lasten*	*Totale loonkosten incl. opslag*	*Realisatie*			
begeleider coaches(16uur/wk * 1jr)	Nader te bepalen	208	€ 29,75	€ 39,27	€ 8.168,16	€ 9.188	€ 1.020,00	12,49%	€1.020,-De begeleidingscoach heeft aanvullende werkzaamheden verricht, waaronder het begeleiden van huisbezoeken. Deze extra inzet heeft geleid tot hogere kosten dan oorspronkelijk begroot. Huisbezoeken vereisen doorgaans meer tijd en voorbereiding, wat resulteert in hogere tarieven. Deze investering was essentieel om deelnemers te ondersteunen die niet in staat waren om bijeenkomsten op locatie bij te wonen, en om de effectiviteit van het project te waarborgen.
coordinatatiemedewerker (16uur/wk*1jr)	Nader te bepalen	832	€ 45,00	€ 59,40	€ 49.420,80	€ 50.220	€ 799,20	1,62%	
Subtotaal directe loonkosten					**€ 57.588,96**	**€ 59.188,16**	**€ 1.599,20**	**2,78%**	

b. Directe loonkosten- Overhead									
					Begroting	*Realisatie*	*Verschil*	*% verschil*	
Accountantkosten					€ 2.500,00	€ 5.750,00	€ 3.250,00	130,00%	Er is €2500 begroot voor de accountantkosten, maar we hebben lager begroot dan de daadwerkelijke kosten. Daarnaast is een samenstellingsverklaring nodig om te voldoen aan de vereisten van het project en de verantwoording ervan te waarborgen.
Kantoorkosten		12maanden	12	€ 200,00	€ 2.400,00	€ 892,89	-€ 1.507,11	-62,80%	€2.400 Voor kantoorkosten was €2.400 begroot, maar er is slechts €892 daadwerkelijk besteed. Het resterende bedrag is ingezet voor andere posten, zoals algemene kosten.
Stuurgroep overleg(4 organisaties x 6 uur x€ 50)			24	€ 50,00	€ 1.200,00		-€ 1.200,00	-100,00%	€1,200 is begroot maar omdat we hebben vaker gebruikgemaakt voor Webcafe overleg
Abonnement					€ -	€ 2.700,60	€ 2.700,60	100,00%	€2.700,-We hebben abonnementen voor internet, podcasting en telefonie geboekt. Omdat we meer gebruik gemaakt husikamersgesprek en webcafe
Controle verklaring					€ -	€ 6.860,70	€ 6.860,70	100,00%	€6.860,-De controleverklaring is verplicht voor de uitvoering van het project, maar deze is niet begroot.
Algemene kosten					€ -	€ 2.265,58	€ 2.265,58	100,00%	€2.265,58 We hebben een aantal kosten die nodig waren voor het project geboekt als algemene kosten.
Subtotaal overhead					**€ 6.100,00**	**€ 18.469,77**	**€ 12.369,77**	**202,78%**	
Totaal a. Directe loonkosten					**€ 63.688,96**	**€ 77.657,93**	**€ 13.968,97**	**21,93%**	€12.157,08 verschil Omdat er geen extra kosten voor de accountant waren begroot, heeft dit geleid tot onvoorziene financiële consequenties. Naast de reguliere accountantkosten is nu ook een controleverklaring vereist om te voldoen aan de projectvereisten en om de verantwoording ervan te waarborgen.

b. Vrijwilligersvergoeding									
					Begroting	*Realisatie*	*Verschil*	*% verschil*	
waardering van vrijwilligers (10 vrijwilligers* € 180 * 10maanden)	Nader te bepalen	10	€ 900,00		€ 9.000	€ 9.000	€ 0,00	0,00%	
Totaal b. waardering van vrijwilligers					**€ 9.000,00**	**€ 9.000,00**	**€ 0,00**	**0,00%**	
Totaal 1. Kosten van arbeid					€ 72.688,96	€ 86.657,93	€ 13.968,97	19,22%	€11.108,27 verschil Omdat er geen extra kosten voor de accountant waren begroot, heeft dit geleid tot onvoorziene financiële consequenties. Naast de reguliere accountantkosten is nu ook een controleverklaring vereist om te voldoen aan de projectvereisten en om de verantwoording ervan te waarborgen.

2-Activiteitenkosten

Omschrijving kosten	*aantal*	*bedrag*	*Begroting*	*Realisatie*	*verschil*	*% verschil*
Training voor voorlichters	10,00	€ 1.250,00	€ 12.500	€ 12.500,00	€ 0,00	0,00%
Dialoogbijeenkomst	12,00	€ 850,00	€ 10.200	€ 10.200,00	€ 0,00	0,00%
ontwikkeling podcasten	10,00	€ 850,00	€ 8.500	€ 8.500,00	€ 0,00	0,00%
voorlichtingsbijeenkomsten ouders gastsprekers	10,00	€ 650,00	€ 6.500	€ 6.500,00	€ 0,00	0,00%
ontwikkelen materiaal voor de voorlichters	10,00	€ 500,00	€ 5.000	€ 5.000,00	€ 0,00	0,00%
ontwikkelenen onderhouden website	12,00	€ 600,00	€ 7.200	€ 7.199,89	€ 0,11	0,00%
huisbezoek voor vluchteling en statushouders	10,00	€ 500,00	€ 5.000	€ 5.000,00	€ 0,00	0,00%
slotconference	1	€ 8.500,00	€ 8.500	€ 5.190,73	-€ 3.309,27	-38,93%
Webinar voor jongeren en proffesionals	1	€ 4.500,00	€ 4.500	€ -	-€ 4.500,00	-100,00%
Totaal 2. Activiteitenkosten			€ 67.900	€ 60.090,62	-€ 7.809,38	-11,50%

De slotconferentie, waarvoor een bedrag van€8.500 was begroot, heeft deels in 2024 en deels begin januari 2025 plaatsgevonden. Omdat een deel van de activiteiten buiten het projectjaar 2024 valt, mogen deze kosten niet volledig worden meegenomen in de projectadministratie van 2024. Alleen de daadwerkelijk in 2024 gemaakte kosten zijn hierin opgenomen.
Voor een bedrag van €4.500 hebben wij twee webinars georganiseerd en materiaal aangeschaft. De gemaakte kosten zijn als investeringskosten verantwoord, aangezien investeringsuitgaven mogen worden meegenomen binnen het project.

3- Onroerend goed

Huur Omschrijving	*Prijs per maand excl. BTW*	*% gebruik t.b.v. project*	*Maanden gebruik in project*	*Totaal excl. BTW*	*Totaal incl. BTW*	*Realisatie*	*verschil*	*% verschil*
Huur kantoorruimte SONECA	€ 575,00	100,00%	12	€ 6.900,00	€ 6.900,00	€ 6.977,36	€ 77,36	1,12%
Totaal 3. Onroerend goed				€ 6.900,00	€ 6.900,00	€ 6.977,36	€ 77,36	1,12%

Samenvatting	**Begroting**	**Inkomsten**	**Uitgaven**	**Resultaat**	**verschil**	**% verschil**
Inkomsten	€ 147.489,00	€ 147.489,00		€ 147.489,00	€ -	0%
Personeelskosten	€ 66.588,96		€ 68.188,16	€ -68.188,16	€ 1.599,20	2,40%
Overheadkosten	€ 6.100,00		€ 18.469,77	€ -18.469,77	€ 12.369,77	202,78%
Activiteitenkosten	€ 67.900,00		€ 60.090,62	€ -60.090,62	€ -7.809,38	-11,50%
Onroerend goed	€ 6.900,00		€ 6.977,36	€ -6.977,36	€ 77,36	1,12%
Totaal	€ 0	€ 147.489,00	€ 153.725,91	€ -6.236,91	€ 6.236,95	4,23%

Toelichting			
Nog te betalen kosten per 31-12-2024			
Posten	**Omschrijving**	**Datum betaald**	**bedrag**
Huisvesting	Allekanten	21-2-2025	€ 5.400,00
vrijwiligersvergoeding	Huisbezoek/webcafe	27-1-2025	€ 540
vrijwiligersvergoeding	Huisbezoek/webcafe	27-1-2025	€ 180
vrijwiligersvergoeding	Huisbezoek/webcafe	16-1-2025	€ 1.440
slotconference	congres	25-1-2025	€ 1.500
vrijwiligersvergoeding	coordinatie huisbezoek/webcafe	16-1-2025	€ 2.160
Training voor voorlichters	presto advies	11-3-2025	€ 7.500
financiele medewerkers	vrijw. vergoeding	7-3-2025	€ 1.250
Accountant	Denielsen accountant	Nog te betalen	€ 4.500
Controle verklaring	Verklaring TIC Assurance	Nog te betalen	€ 6.861
Totaal nog te betalen kosten			**€ 31.330,70**

Toelichting
Accountant kosten: De enige openstaande kostenpost betreft de accountantkosten ad € 5750 en accountantscontrole, met een bedrag van €6860. Alle overige kosten zijn inmiddels voldaan.

EINDVERSLAG HEUS

Kenmerk: 20230921-10312 (22-11-2023)
Verleend subsidiebedrag: € 147.489,00

Stichting Soneca
Postbus 45616
2504BA Den Haag
www.soneca.org
info@soneca.org
soneca.org/heus
www.youth-changemakers.nl
info@youth-changemakers.nl

HEUS.

Bestrijding van Huiselijk Geweld en Kindermishandeling binnen Vluchtelingen- en Migrantengemeenschappen in Den Haag

Inhoud

1. Inleiding 3
I Aanleiding van het project 3
II Samenvatting van het project 3
III Doelgroep 3
IV Doelstellingen 4
2. Activiteiten 4
I Training van sleutelpersonen 5
II Bijeenkomsten 5
III Ontwikkeling en verspreiding radioprogramma's/podcasts 7
IV Huisbezoeken aan vluchtelingen en statushouders 8
V Webinars 10
VI Slotconferentie 12
3. Samenwerking met lokale partners 14
1. Stichting Somalische Bewonersorganisatie Schilderswijk (SSBS) 14
2. Stichting VOBIOS 14
3. Stichting Agressie en Daarna 14
4. GGD Haaglanden 15
5. Parnassia Bavo Groep 15
6. Stichting Dalmar 16
4. Conclusie en bijdrage aan de doelstellingen 17
Bijlage 18

1. Inleiding

I Aanleiding van het project

Stichting Soneca zet zich al jaren actief in voor de bestrijding van huiselijk geweld en kindermishandeling, in het bijzonder binnen vluchtelingen- en migrantengemeenschappen. In samenwerking met lokale en landelijke organisaties zijn in het verleden diverse gespreksbijeenkomsten en voorlichtingsactiviteiten georganiseerd, met als doel verandering van binnenuit.

Binnen veel vluchtelingengemeenschappen heerst een collectieve cultuur waarin persoonlijke problemen vaak binnen de familie blijven en onderwerpen als huiselijk geweld, gendergerelateerd geweld en kindermishandeling taboe zijn. Dit maakt het lastig voor slachtoffers om hulp te zoeken. Daarnaast spelen andere risicofactoren een rol, zoals trauma's, armoede, opvoedproblemen en beperkte kennis van het Nederlandse hulpaanbod. Stichting Soneca voelt zich maatschappelijk verantwoordelijk om hier iets aan te doen.

II Samenvatting van het project

Met het project HEUS wil Stichting Soneca huiselijk geweld en kindermishandeling bespreekbaar maken binnen vluchtelingen- en migrantengemeenschappen. Door vrijwilligers op te leiden tot voorlichters, en via dialogen en podcasts, creëren we ruimte voor erkenning, informatievoorziening en verbinding met hulpverlening.

Door het taboe te doorbreken, hopen we de drempel naar hulp te verlagen en bewustzijn te vergroten. Met een combinatie van fysieke bijeenkomsten en digitale media is getracht een zo breed mogelijk publiek te bereiken – ook mensen die niet fysiek aanwezig konden zijn.

III Doelgroep

- Primair: Vrouwen en mannen met een vluchtelingenachtergrond, statushouders en hun gezinnen in Den Haag.
- Secundair: Hulpverlenende organisaties en professionals in de stad.

IV Doelstellingen

- Vluchtelingenvrouwen helpen emanciperen en empoweren.
- Huiselijk geweld bespreekbaar maken binnen de betrokken gemeenschappen.
- Vrijwilligers inzetten als brug tussen gezinnen en hulpverlening.
- Informele en formele organisaties met elkaar verbinden.

Het project HEUS is gericht op het bespreekbaar maken en tegengaan van huiselijk geweld en

kindermishandeling binnen vluchtelingen- en migrantengemeenschappen in Den Haag. In 2024 hebben we met een warm en laagdrempelig aanbod gewerkt aan het empoweren van deze vrouwen en mannen, het doorbreken van taboes rond geweld thuis en het slaan van een brug tussen informele gemeenschapsnetwerken en formele hulpverleningsinstanties. Hieronder volgt een overzicht van de belangrijkste activiteiten en resultaten per onderdeel van het project.

2. Activiteiten

We hebben verschillende activiteiten uitgevoerd om onze doelen en gewenste output te realiseren. Hieronder worden de activiteiten toegelicht.

Gewenste output	**Gerealiseerd**
Training 20 sleutelpersonen	Training 20 sleutelpersonen
12 bijeenkomsten 240 deelnemers	15 bijeenkomsten (16-19 deelnemers per bijeenkomst) Minimaal 240 deelnemers
10 radioprogramma's/podcasts	10 radioprogramma's/podcasts
25 huisbezoeken	25 huisbezoeken
2x webinar 50 deelnemers elk	2 x webinar 100 totaal
1x slotconferentie 80 deelnemers	1 x conferentie 80 deelnemers

I Training van sleutelpersonen

Als eerste stap zijn 20 sleutelpersonen uit de doelgroep getraind tot voorlichters en dialoogleiders. Elk met een eigen achtergrondverhaal maar allen sterk betrokken bij hun gemeenschap. De training vond plaats in zes dagdelen verspreid over meerdere zaterdagen, zodat ook doordeweeks werkende deelnemers konden aansluiten. Het doel van deze training was om de vrijwilligers uit te rusten met de kennis en vaardigheden die zij nodig hebben om onderwerpen als huiselijk geweld op een respectvolle en effectieve manier bespreekbaar te maken binnen hun gemeenschap, en om hen voor te bereiden op het leiden van dialooggroepen.

Thema's van de training: De cursus had een brede opzet en behandelde thema's om de voorlichters goed voor te bereiden:

- Communicatievaardigheden: hoe voer je op empathische wijze het gesprek over gevoelige onderwerpen en hoe luister je actief naar groepsleden.

- Trauma en verwerking: inzicht in wat trauma betekent, hoe huiselijk geweld en kindermishandeling traumatische effecten kunnen hebben, en hoe hier tijdens voorlichting sensitief mee om te gaan.

- Man/vrouw-verhoudingen: bespreking van rolpatronen en verwachtingen tussen mannen en vrouwen binnen gezin en gemeenschap, zowel in de herkomstcultuur als in de Nederlandse samenleving.

- Hulpverleningsstructuren: kennismaking met de sociale kaart van Den Haag, welke zorg- en hulpinstanties (zoals Veilig Thuis, maatschappelijk werk, vrouwenopvang) zijn er en hoe kunnen voorlichters als vertrouwenspersonen de brug slaan naar formele hulp wanneer dat nodig is.

Tijdens de training werd veel aandacht besteed aan interactieve oefeningen. De vrijwilligers oefenden bijvoorbeeld met rollenspellen om lastige gesprekken te simuleren, en zij leerden coachingstechnieken om groepsgesprekken in goede banen te leiden. Na afronding van de training ontvingen alle 20 voorlichters een certificaat van deelname, als erkenning van hun opgedane expertise. De medewerkers van Soneca die getraind zijn in de meldcode Huiselijk geweld en Kindermishandeling waren alle bijeenkomsten aanwezig om toelichting te geven over de meldcode, de route binnen Soneca en het belang van overleg bij huiselijk geweld te benadrukken.

Ontwikkeling materialen voor de voorlichters

Er zijn flyers, een signalenkaart en een toolkit ontwikkeld voor de getrainde voorlichters om te gebruiken. Het is een naslagwerk waarin de doelen van het project, signalen van zowel slachtoffers als daders en belangrijke websites staan vermeld. De voorlichters hebben vooral behoefte aan praktische tips in het voeren van gesprekken tijdens huisbezoeken en het organiseren van dialoogbijeenkomsten.

II Bijeenkomsten

We organiseerden 15 dialoogbijeenkomsten in diverse Haagse wijken over Huiselijk geweld en kindermishandeling. In deze bijeenkomsten gingen vluchtelingen en migranten zowel mannen én vrouwen, van jongere ouders tot grootouders, met elkaar in gesprek over thema's als huiselijk geweld, genderrollen en opvoeding. Dankzij een gemengde groepssamenstelling en een open, veilige

sfeer ontstonden waardevolle gesprekken waarin deelnemers van elkaars ervaringen en inzichten konden leren.

Om de bijeenkomsten toegankelijk en aantrekkelijk te maken, zorgden we voor een warme ontvangst met koffie, thee en lekkernijen. Deze kleine gebaren maakten het voor veel deelnemers makkelijker om binnen te stappen en zich op hun gemak te voelen. Waar nodig werden er tolken en gastsprekers ingezet, naast de inzet van onze getrainde voorlichters, om ervoor te zorgen dat iedereen goed kon volgen en actief mee kon doen, ongeacht taalvaardigheid of culturele achtergrond.

De bijeenkomsten vonden meestal plaats op vrijdagochtenden en zaterdagen die voor de meeste deelnemers goed uitkwamen. De opkomst was gemiddeld 16 personen per sessie, een mooie bevestiging van de behoefte aan dit soort bijeenkomsten binnen de gemeenschap. Ook kregen deelnemers na afloop vaak een kleine opdracht mee naar huis, bijvoorbeeld om thuis een gesprek aan te gaan of een nieuwe opvoedmethode uit te proberen.

Thema's van de dialoogbijeenkomsten: In totaal zijn meer dan vijftien verschillende thema's of invalshoeken behandeld. Enkele onderwerpen waren:

- Eer gerelateerd geweld: de dynamiek van eer en schaamte binnen gezinnen, en hoe dit kan leiden tot geweld. We bespraken samen hoe gemeenschappen hiermee om kunnen gaan en welke alternatieven er zijn om 'eer' te beschermen zonder geweld.

- Kindermishandeling: het herkennen van signalen van mishandeling en verwaarlozing bij kinderen, de gevolgen hiervan op de lange termijn, en hoe ouders hulp kunnen zoeken of patronen kunnen doorbreken.

- Zelfbeschikking: dit brede thema hebben we in drie aparte sessies behandeld, waarbij de focus lag op het recht van vrouwen (en mannen) om eigen keuzes te maken. We spraken over huwelijk en partnerkeuze, opleidings- en werkmogelijkheden, en het vinden van een balans tussen familie-eer/cultuur en individuele rechten.

- Rechten van vrouwen in Nederland en Europa: uitleg over wettelijke rechten en beschermingen voor vrouwen, zoals het recht op veiligheid, onderwijs en arbeid, en hoe deze zich verhouden tot gewoontes in landen van herkomst.

- Man/vrouw-verhoudingen: veranderende rolverdelingen binnen het gezin na migratie (bijvoorbeeld als een vrouw buitenshuis gaat werken of een studie oppakt, of als een man moeite heeft met het loslaten van traditionele patronen) en hoe partners hierover in dialoog kunnen gaan.

- Wij-cultuur vs. ik-cultuur: de spanning tussen collectieve cultuur (waarbij familie en gemeenschap op de eerste plaats komen) en het westerse individualisme. Deelnemers deelden hoe ze worstelen met dit spanningsveld in de opvoeding van hun kinderen, die bijvoorbeeld op school meer met 'ik-cultuur' te maken krijgen.

Werkvormen en interventies: De kracht van deze dialoogbijeenkomsten lag in hun interactieve en veilige karakter. De voorlichters gebruikten diverse werkvormen om iedereen bij het gesprek te betrekken:

- We begonnen vaak met stellingen: prikkelende uitspraken waar deelnemers het mee eens of oneens konden zijn, om zo het ijs te breken en verschillende meningen zichtbaar te maken. Bijvoorbeeld de stelling “Een vader mag zijn dochter verbieden(of slaan indien noodzakelijk) om uit te gaan als de familie dat niet wil” leverde een levendige discussie op over ouderlijk gezag en jongerenvrijheid.

- Groepsopdrachten kwamen ook aan bod, zoals in subgroepen nadenken over een casus of samen een lijst maken van alternatieve manieren om met conflicten om te gaan. Hierdoor ontstond samenwerking en wisselden deelnemers tips uit.

- Daarnaast gebruikte de gespreksleider af en toe educatieve modellen als interventie. Zo hebben we bij een bijeenkomst de Piramide van Maslow besproken. Deze piramide van menselijke behoeften (van basisbehoeften tot zelfontplooiing) hielp deelnemers inzicht te krijgen in hoe een onveilige thuissituatie de vervulling van fundamentele behoeften, zoals veiligheid en eigenwaarde, in de weg staat. Dit gaf aanleiding tot een dieper gesprek over waarom huiselijk geweld zo destructief is voor gezinsleden en wat iedereen nodig heeft om zich te kunnen ontwikkelen.

- Ook werd actief gewerkt aan het stimuleren van gedragsverandering op het gebied van opvoeding. In meerdere bijeenkomsten hebben we het gehad over positieve opvoedmethoden. De voorlichters introduceerden bijvoorbeeld het principe van belonen in plaats van straffen: gewenst gedrag van kinderen actief prijzen en belonen, in plaats van alleen te corrigeren bij ongewenst gedrag. Een ander terugkerend advies was het bieden van meer structuur en voorspelbaarheid in de opvoeding, zodat kinderen zich veilig voelen en minder snel conflicten ontstaan. Door deze concrete handvatten te bespreken en deelnemers te laten oefenen of voorbeelden te laten geven, zagen we ouders die eerder geneigd waren tot harde straffen, langzaam openstaan voor een positievere aanpak.

Tijdens alle dialoogbijeenkomsten lag de nadruk op wederzijds respect. Er werd altijd begonnen met het opstellen van gespreksregels (zoals vertrouwelijkheid, elkaar laten uitpraten, geen oordeel vellen) om een sfeer van vertrouwen te scheppen. Zo vertelden moeders eerlijk over hun worsteling met oude en nieuwe opvoednormen. Ook vaders gaven toe dat ze het moeilijk vonden om over gevoelens te praten, maar dat ze hierin wilden groeien. Sommige deelnemers namen na afloop zelf het initiatief om in hun vriendenkring of familie het gesprek aan te gaan over deze onderwerpen. Dit laat zien dat de dialoogbijeenkomsten niet alleen inzicht gaven, maar ook echt tot actie en bewustwording hebben aangezet.

III Ontwikkeling en verspreiding radioprogramma’s/podcasts

Naast de fysieke bijeenkomsten hebben we een reeks van tien podcastafleveringen ontwikkeld en uitgezonden om de boodschap van HEUS verder te verspreiden. Deze podcasts waren bedoeld om ook diegenen te bereiken die niet konden deelnemen aan de dialooggroepen. Alle afleveringen zijn gepubliceerd op onze projectwebsite en op het kanaal van Radio Damar.

In de podcasts gaan we in gesprek met experts en ervaringsdeskundigen over thema’s als huiselijk geweld, kindermishandeling en gerelateerde onderwerpen. Elke aflevering duurt circa 30 tot 45 minuten en bestaat uit openhartige interviews of gesprekken waarin persoonlijke verhalen worden verweven met praktische informatie over hulp en preventie. De inhoud is gericht op Haagse

bewoners met een vluchtelingen- of migratieachtergrond – dezelfde doelgroep als die van de dialooggroepen.

Een van de meest indrukwekkende afleveringen is die met René Haring, een voormalig pleger van huiselijk geweld. In dit open en eerlijke interview vertelt René zijn levensverhaal, waarbij hij inzicht geeft in het perspectief van de dader – een kant die vaak met taboe omgeven is. Hij beschrijft hoe mishandeling in zijn relatie en gezin ontstond, welke rol zijn eigen jeugd daarin speelde, en hoe hij uiteindelijk tot inzicht kwam. Zijn verhaal over het zoeken van hulp, het doorbreken van het patroon van agressie en zijn huidige inzet voor lotgenotengroepen en preventievoorlichting maakt diepe indruk.

De podcasts worden structureel gepubliceerd op onze projectwebsite, met als doel om maandelijks een nieuwe aflevering uit te brengen. Hiermee zorgen we voor een doorlopende actualiteit en betrokkenheid binnen de gemeenschap.

Daarnaast zijn de afleveringen beschikbaar op populaire platforms zoals Spotify en Apple Podcasts, zodat ze gemakkelijk vindbaar zijn voor een breed publiek.

IV Huisbezoeken aan vluchtelingen en statushouders

In het kader van het HEUS-project zijn in 2024 25 gerichte huisbezoeken uitgevoerd bij vluchtelingen- en statushouders gezinnen in Den Haag. Deze bezoeken vormden een belangrijk instrument om persoonlijke voorlichting te geven over huiselijk geweld, opvoeding en de beschikbare hulpverlening, specifiek afgestemd op gezinnen die niet of moeilijk bereikbaar zijn via groepsbijeenkomsten of reguliere kanalen.

Doelgroep en context

De huisbezoeken richtten zich op:

- Gezinnen met een vluchtelingen- of statushouders achtergrond;
- Ouders én jongeren binnen deze huishoudens;
- Gezinnen waarbij signalen van spanningen, opvoedproblemen of sociaal isolement zijn waargenomen (via voorlichters, zelfmeldingen of netwerkpartners zoals scholen of buurtteams).

Veel van deze gezinnen hebben te maken met meervoudige stressfactoren: een recent migratieverleden, cultuurverschillen binnen het gezin, taalbarrières, financiële onzekerheid en beperkte kennis van het Nederlandse hulpverleningssysteem. Huiselijk geweld is binnen deze context vaak beladen of taboe, wat laagdrempelige en cultuur-sensitieve voorlichting des te belangrijker maakt.

Doel van de huisbezoeken

De huisbezoeken hadden een preventief, informatief en verbindend karakter. Per gezin werd vooraf bekeken of het bezoek zich zou richten op de ouders, de jongeren of gezamenlijk, afhankelijk van de situatie. De belangrijkste doelen waren:

- Voorlichting geven over wat huiselijk geweld is (fysiek, emotioneel, economisch, controlerend gedrag);
- Inzicht geven in Nederlandse wet- en regelgeving en kinderrechten;
- Bespreken van opvoedspanningen na migratie (bijv. botsende verwachtingen tussen ouder en kind);
- Handvatten aanreiken voor positieve communicatie en conflictoplossing;
- Vertrouwen opbouwen richting hulpverlening;
- Signaleren van zorgelijke situaties (met toestemming en betrokkenheid van het gezin) zoals huiselijk geweld of geïsoleerdheid van de vrouw of kinderen (ihkv signaleren verborgen vrouwen).

Werkwijze

De huisbezoeken werden uitgevoerd door een duo van een getrainde voorlichter en een vertrouwenspersoon uit de gemeenschap (sleutelpersoon om toegang te krijgen), en waar nodig ondersteund door een tolk. De bezoeken duurden gemiddeld 60 tot 90 minuten en vonden meestal plaats in de avonduren of in het weekend, om gezinnen zoveel mogelijk tegemoet te komen.

De gesprekken volgden geen vast script, maar werden geleid aan de hand van herkenbare thema's en visuele hulpmiddelen (bijvoorbeeld een praatplaat over gezinsdynamiek). Er werd altijd gestart met het opbouwen van vertrouwen en het garanderen van vertrouwelijkheid. Er was veel ruimte voor het delen van persoonlijke ervaringen en zorgen.

Bij jongeren lag de nadruk op het herkennen van grensoverschrijdend gedrag, weerbaarheid en het recht op een veilige thuissituatie. Bij ouders werd vooral ingezet op bewustwording, cultuurverschillen in opvoeding, en het belang van open communicatie.

Resultaten en impact huisbezoeken

- 25 huisbezoeken zijn met succes uitgevoerd in wijken als Centrum, en Escamp en Spoorwijk.
- De meeste gezinnen ontvingen de voorlichting positief en gaven aan dat zij weinig tot geen kennis hadden van de beschikbare hulpkanalen.
- In 7 gevallen leidde het bezoek tot een concrete doorverwijzing of vervolggesprek met een wijkteam of maatschappelijke organisatie.
- Zowel ouders als jongeren gaven aan zich gehoord te voelen en waardeerden het persoonlijke contact.
- Een aantal ouders nodigde later zelf andere gezinnen uit voor deelname aan dialoogbijeenkomsten, wat wijst op toenemende openheid binnen de

De huisbezoeken zijn een waardevolle aanvulling gebleken op de groepsgerichte aanpak van het HEUS-project. Juist in gezinnen waar spanningen of taboes heersen, bieden deze één-op-één contacten een veilige ruimte voor bewustwording en gedragsverandering. Door op huisbezoek te gaan met mensen die vertrouwd zijn binnen de gemeenschap, konden we moeilijke onderwerpen bespreekbaar maken en gezinnen activeren richting hulp en verandering.

Deze aanpak vraagt om tijd, geduld en betrokkenheid, maar heeft aangetoond dat preventie het meest effectief is wanneer het dichtbij de leefwereld van mensen plaatsvindt – letterlijk en figuurlijk.

Toch werd het werk vaak beloond met bijzondere momenten: deelnemers die na een sessie bleven napraten, dankbaar waren dat ze zich eindelijk gehoord voelden, of vertelden dat ze thuis een gesprek waren begonnen dat ze eerder hadden vermeden. Voorlichters groeiden gaandeweg in hun rol als aanspreekpunt binnen hun gemeenschap, en ook het delen van persoonlijke verhalen via de podcasts maakte veel los bij luisteraars.

We beseffen dat echte verandering tijd nodig heeft en dat het werk nog lang niet af is. Maar we hebben ervaren dat met een warme, cultuur-sensitieve benadering, en de inzet van mensen die dicht bij de doelgroep staan, een beweging in gang gezet kan worden. We zijn dankbaar voor het vertrouwen van onze deelnemers en de steun van onze samenwerkingspartners. Op deze stevige basis hopen we verder te bouwen om nog meer gezinnen een veiligere toekomst te bieden.

V Webinars

Aanleiding:

Ter gelegenheid van de Internationale Dag voor de Uitbanning van Geweld tegen Vrouwen (25 november) hebben wij 2 Webinars georganiseerd met een bereik van in totaal 100 deelnemers. Deze dag vraagt wereldwijd aandacht voor de problematiek rondom geweld tegen vrouwen en het doorbreken van het zwijgen hierover.

Doelstellingen:

- Bewustwording creëren over het bestaan van geweld tegen vrouwen, vooral binnen gesloten gemeenschappen.
- Het taboe bespreekbaar maken.
- Deelnemers informeren over de mogelijkheden om hulp te zoeken zonder angst voor negatieve consequenties, zoals uithuisplaatsing van kinderen.
- Een veilig platform bieden waar vragen gesteld kunnen worden en informatie wordt gedeeld.

Belangrijke bevindingen tijdens de Webinars:

- Taboe en angst: Uit de reacties van deelnemers bleek duidelijk dat geweld tegen vrouwen een groot taboe blijft binnen veel gemeenschappen. Vrouwen durven vaak niet te spreken over hun ervaringen uit angst dat instanties zullen ingrijpen, bijvoorbeeld door hun kinderen uit huis te plaatsen.

- Weerstand tegen openheid: Tijdens de sessies werd merkbaar dat deelnemers terughoudend waren om hun verhalen te delen of openlijk te praten over persoonlijke situaties ("niemand wil zijn vuilnis buiten zetten"). De angst voor stigmatisering en gevolgen binnen de gemeenschap blijft groot.

- Noodzaak tot verdere bewustwording: De Webinars hebben laten zien dat er nog veel werk te doen is op het gebied van voorlichting en bewustwording. Veel vrouwen zijn niet volledig op de hoogte van hun rechten en de beschikbare hulpverlening.

Acties tijdens het Webinar:

- Er werd benadrukt dat vrouwen altijd vragen kunnen stellen, zowel aan onze sleutelpersonen en Soneca als aan andere instanties, zonder dat hier direct zware maatregelen aan verbonden zijn.

- Er werd praktische informatie gedeeld over veilige manieren om hulp te zoeken en over het feit dat hulpverleners werken vanuit het belang van moeder én kind.

Conclusie en aanbevelingen:

Hoewel de Webinars een stap in de goede richting waren om bewustwording te vergroten, is het duidelijk dat structurele en langdurige inzet nodig is. Aanbevolen wordt:

- Het organiseren van meer bijeenkomsten waarin vrouwen anoniem vragen kunnen stellen.

- Samenwerken met sleutelpersonen binnen gemeenschappen om vertrouwen te winnen.

- Gericht informatie verstrekken over de rechten van vrouwen en de procedures rondom hulpverlening, om angst en misverstanden te verminderen.

- Campagnes ontwikkelen die de nadruk leggen op ondersteuning en bescherming, niet op controle of bestraffing.

VI Slotconferentie

Inleiding

Op zaterdag 18 mei 2024 organiseerde wij in het kader van project HEUS, een congres dat volledig in het teken stond van het bespreekbaar maken van huiselijk geweld en kindermishandeling binnen vluchtelingengemeenschappen. Tijdens deze bijeenkomst brachten wij hulpverleners, beleidsmakers, ervaringsdeskundigen en leden van de gemeenschappen samen om kennis, ervaringen en inzichten te delen.

De directe aanleiding voor dit congres waren de zorgwekkende signalen die wij, als stichting, steeds vaker opvingen. Huiselijk geweld en kindermishandeling binnen vluchtelingengemeenschappen blijven vaak onzichtbaar, mede door schaamte, culturele taboes en een diepgeworteld wantrouwen tegenover hulpinstanties. Vanuit onze missie om kwetsbare groepen te versterken, vonden wij het essentieel om deze drempels te verlagen, bewustwording te vergroten en samen te werken aan concrete verbeteringen.

Allereerst wilden we huiselijk geweld bespreekbaar maken binnen gemeenschappen die traditioneel gesloten zijn over dit onderwerp. Daarnaast wilden we inzicht geven in de specifieke culturele factoren die een rol spelen bij geweld en mishandeling. Bovendien was het ons doel om de samenwerking tussen hulpverlening en gemeenschappen te versterken. Tot slot richtten wij ons op het formuleren van heldere aanbevelingen voor betere signalering, preventie en ondersteuning.

Programma en Verloop van de Dag

De dag begon met een plenaire opening waarin wij uitvoerig stil stonden bij de bijzondere kwetsbaarheid van vluchtelingengezinnen. We benoemden daarbij dat veel vluchtelingen te maken hebben gehad met ernstige trauma's en tegelijk onzeker zijn over hun positie binnen de Nederlandse samenleving. Deze dubbele belasting leidt vaak tot zwijgzaamheid, terughoudendheid en wantrouwen. Wat tijdens de opening extra benadrukt werd, was de rol van jongvolwassenen binnen deze gemeenschappen. Aangezien het publiek grotendeels uit jongeren bestond, werd hun perspectief centraal gesteld in het gesprek over verandering. De vraag die wij aan hen voorlegden, luidde: ’Kan een jongere uit een vluchtelingengezin werkelijk hulp zoeken zonder angst voor negatieve gevolgen voor zichzelf of zijn familie?"

Vervolgens namen acht gastsprekers, afkomstig uit sectoren zoals jeugdzorg, maatschappelijk werk en juridische dienstverlening, het woord. Hun lezingen gingen over de impact van trauma op gezinsdynamiek, over cultuurverschillen binnen opvoeding en over de juridische rechten van slachtoffers. Een bijzonder moment vormde het persoonlijke verhaal van een maatschappelijk werkster van Somalische afkomst. Openhartig vertelde zij over haar jeugd in een gewelddadige gezinssituatie en over hoe deze ervaring haar drijft om jongeren vandaag de dag te ondersteunen.

Na deze inspirerende bijdragen, gingen de deelnemers uiteen in kleinere groepen om tijdens interactieve workshops praktijkervaringen en knelpunten te bespreken. Aan de hand van gerichte vragen formuleerden zij gezamenlijk aanbevelingen voor verbetering.

In de middag volgde een dynamische paneldiscussie, waarbij jongeren, ervaringsdeskundigen en professionals in gesprek gingen over prikkelende stellingen, zoals: ’huiselijke geweld melden

betekent je familie verraden." Of ‘’Culturele normen mogen nooit een excuus zijn voor mishandeling." Etc. Door deze open gesprekken ontstond ruimte voor het delen van pijnlijke ervaringen én hoopvolle inzichten. Tijdens de plenaire afsluiting werden tenslotte de belangrijkste inzichten en aanbevelingen verzameld.

Belangrijke Bevindingen

Gedurende de dag kwamen enkele centrale bevindingen naar voren.

Allereerst bleek dat het taboe rond huiselijk geweld binnen vluchtelingengemeenschappen nog altijd zeer groot is. Geweld wordt vaak gezien als een privézaak. Zo vertelde een jonge vrouw tijdens een workshop dat zij als kind leerde: ‘’Wat binnenshuis gebeurt, blijft binnenshuis."

Daarnaast viel het gebrek aan vertrouwen in Nederlandse hulpinstanties op. Veel vluchtelingen vrezen dat melding kan leiden tot uithuisplaatsing van kinderen of zelfs negatieve gevolgen voor hun verblijfsstatus. Deze angst belemmert niet alleen de stap naar hulp, maar vergroot ook de isolatie. Verder werd duidelijk dat cultuurverschillen de interpretatie van opvoedingspraktijken complex maken. In sommige culturen wordt lichamelijke correctie als normaal beschouwd, terwijl dit in Nederland al snel als mishandeling wordt aangemerkt. Dit verschil in normen vraagt om grote zorgvuldigheid van hulpverleners. Bovendien bleek dat er binnen de gemeenschappen vaak onvoldoende kennis is over de rechten van slachtoffers en de beschikbare vormen van ondersteuning. Door deze onwetendheid blijven veel gezinnen onnodig lang in een situatie van verborgen leed. Tot slot werd de dringende behoefte aan cultuursensitieve hulpverlening bevestigd. Het begrijpen van culturele achtergronden is belangrijk, maar mag nooit leiden tot het vergoelijken van geweld. Zoals een ervaringsdeskundige treffend verwoordde: ‘’Respecteer onze cultuur, maar wees duidelijk: geweld is nooit normaal’’.

Conclusies en Aanbevelingen

Op basis van alle gedeelde inzichten en ervaringen concludeert Stichting Soneca dat er dringend behoefte is aan gerichte bewustwordingscampagnes. Deze campagnes moeten huiselijk geweld bespreekbaar maken zonder angst aan te wakkeren en gericht zijn op het versterken van vertrouwen tussen gemeenschappen en hulpinstanties. Daarnaast is het van groot belang sleutelpersonen en ervaringsdeskundigen actief in te zetten. Hun rol als bruggenbouwers is onmisbaar in het bereiken van gemeenschappen die nu nog buiten beeld blijven. Ook moet worden geïnvesteerd in scholing van professionals op het gebied van cultuur sensitieve communicatie en trauma-gerichte ondersteuning. Alleen door voldoende begrip, respect én duidelijkheid kunnen we echte vooruitgang boeken. Ten slotte zijn preventieve programma’s essentieel. Programma’s die vluchtelingengezinnen ondersteunen bij positieve opvoeding, stressmanagement en kennis over rechten en plichten kunnen structureel bijdragen aan het voorkomen van geweld.

Slotwoord

Wij kijken met grote voldoening terug op dit congres. De verhalen, inzichten en betrokkenheid die we deze dag hebben gezien, bevestigen dat de kracht om verandering te realiseren al aanwezig is binnen de gemeenschappen zelf. Door samen te werken, naar elkaar te luisteren en taboes te doorbreken, kunnen we bouwen aan een samenleving waarin iedereen zich veilig, gehoord en gewaardeerd voelt. Onze nog lang niet af, maar dankzij de inzet van alle deelnemers zijn de eerste belangrijke stappen gezet.

3. Samenwerking met lokale partners

Een belangrijk onderdeel van het HEUS-project is de samenwerking geweest met lokale organisaties die dicht bij de doelgroep staan. Door krachten te bundelen met partners uit de gemeenschap konden we het bereik van het project vergroten, vertrouwen opbouwen en de impact versterken. In 2024 werkten we intensief samen met drie waardevolle organisaties:

1. Stichting Somalische Bewonersorganisatie Schilderswijk (SSBS)

De Stichting Somalische Bewonersorganisatie in de Schilderswijk fungeerde als een belangrijke schakel in het bereiken van Somalische gezinnen, zowel ouders als jongeren. De stichting hielp ons bij:

- Het verspreiden van informatie over het project binnen de wijk;
- Het beschikbaar stellen van een vertrouwde ruimte voor bijeenkomsten;
- Het aanbrengen van deelnemers voor de dialooggroepen en huisbezoeken;
- Het meedenken over culturele gevoeligheden en taalondersteuning.

Dankzij hun inzet konden we meerdere dialoogbijeenkomsten met een cultureel sensitieve insteek organiseren in de Schilderswijk, en werd de drempel verlaagd voor gezinnen om over taboeonderwerpen als huiselijk geweld te praten.

2. Stichting VOBIOS

VOBIOS heeft zich ingezet als kennispartner en bruggenbouwer Nederlandse en migranten samenleving aan:

- Thematische bijeenkomsten over opvoedproblemen en generatieverschillen;
- De opzet van preventieve voorlichtingsmodules voor ouders;
- De werving van ervaringsdeskundigen voor onze podcasts;
- Gezamenlijke follow-up bij casussen waarin zorgen werden gesignaleerd.

VOBIOS bracht waardevolle expertise in op het gebied van integratievraagstukken, opvoeding tussen culturen en het versterken van de rol van vaders in het gezin.

3. Stichting Agressie en Daarna

Met Stichting Agressie en Daarna, een organisatie die zich richt op herstel en gedragsverandering bij (ex-)plegers van huiselijk geweld, werkten we samen op het vlak van kennisuitwisseling en ervaringsdeskundigheid. De stichting:

- Leverde gastsprekers voor de dialoogbijeenkomsten;
- Was betrokken bij de opnames van twee podcasts;
- Deelde methodieken over agressiehantering en gezinsherstel;
- Bood doorverwijzingsmogelijkheden aan voor deelnemers die zelf worstelden met agressieproblematiek.

De bijdrage van Agressie en Daarna zorgde ervoor dat we het perspectief van plegers in de bredere dialoog konden opnemen, wat bijdroeg aan het doorbreken van stigma's en het vergroten van inzicht onder deelnemers.

4. GGD Haaglanden

De GGD Haaglanden speelde een adviserende en verbindende rol in het HEUS-project. Vanuit hun expertise op het gebied van publieke gezondheid, preventie en opvoedondersteuning leverden zij inhoudelijke input over onder andere:

- Herkenning van signalen van kindermishandeling en huiselijk geweld;
- Veilig doorverwijzen binnen de keten van jeugdhulp en Veilig Thuis;
- Cultureel sensitieve communicatie in gespreksvoering;
- Preventieve opvoedinterventies binnen kwetsbare gezinnen.

Daarnaast faciliteerde de GGD contact met wijkverpleegkundigen en CJG-professionals (Centrum voor Jeugd en Gezin) in de wijken waar het project actief was. Dit maakte het mogelijk om – waar nodig en met toestemming – gezinnen sneller te koppelen aan de juiste hulpverlening.

GGD Haaglanden fungeerde ook als klankbord bij het ontwikkelen van het trainingsprogramma voor voorlichters. Zij hielpen bij het formuleren van een goede balans tussen het bespreekbaar maken van gevoelige thema's en het waarborgen van veiligheid, privacy en doorverantwoordelijkheid bij signalen van acute problematiek.

5. Parnassia Bavo Groep

De Parnassia Bavo Groep, als regionale aanbieder van geestelijke gezondheidszorg, is in het HEUS-project betrokken geweest als kennispartner en sparringpartner op het gebied van trauma, psychische problematiek en hulpverlening na huiselijk geweld.

Hun betrokkenheid kwam tot uiting in de volgende vormen:

- Inhoudelijke advisering over het signaleren van psychische klachten bij slachtoffers én plegers van huiselijk geweld binnen migrantengezinnen;
- Het leveren van gastsprekers en ervaringsdeskundigen voor dialoogsessies, met name over de impact van trauma op gezinsdynamiek;
- Doorverwijzingsmogelijkheden voor deelnemers met (onverwerkte) traumatische ervaringen die tijdens huisbezoeken of bijeenkomsten aan het licht kwamen;
- Advisering rondom het taboe op psychische hulp binnen bepaalde culturen, en hoe dit bespreekbaar gemaakt kan worden in een veilige setting.

Parnassia bracht hiermee niet alleen specialistische kennis in, maar hielp ook om deelnemers die zich kwetsbaar opstelden op een zorgvuldige manier richting professionele zorg te begeleiden. Dankzij hun betrokkenheid kon het HEUS-project een brug slaan tussen de informele dialoog in de wijk en het formele zorgcircuit – een belangrijke stap richting duurzame ondersteuning.

6. Stichting Dalmar

Een belangrijke partner binnen dit project is Stichting Dalmar, die verantwoordelijk is voor de mediaproductie en in het bijzonder de ontwikkeling en verspreiding van de podcasts. Stichting Dalmar heeft jarenlange ervaring op het gebied van media-inzet voor maatschappelijke thema's, waaronder het uitzenden van taallessen via de radio, het opnemen van voorlichtingsprogramma's en het bereiken van jongeren via toegankelijke formats.

Met hun expertise in podcasting en hun bestaande infrastructuur (waaronder Radio Dalmar in Den Haag en Amsterdam) kon de boodschap van HEUS op een laagdrempelige en cultureel passende manier worden verspreid onder onze doelgroep. Door deze samenwerking hebben we niet alleen kwalitatieve podcasts kunnen produceren, maar ook kunnen zorgen voor een brede en duurzame verspreiding via meerdere kanalen, waaronder de projectwebsite en platforms als Spotify en Apple Podcasts.

Gezamenlijke bijeenkomsten en kennisuitwisseling

Naast inhoudelijke samenwerking zijn er ook twee gezamenlijke partnerbijeenkomsten georganiseerd waarin we ervaringen, werkwijzen en dilemma's uitwisselden. Deze bijeenkomsten vonden plaats in wijkcentra in Transvaal en Laak en hadden als doel om:

- Elkaar te informeren over de voortgang van het HEUS-project;
- Samen casussen te bespreken waarin zorg of doorverwijzing speelde;
- Gezamenlijke strategieën te formuleren om preventie en voorlichting effectiever in te bedden in de gemeenschap.

Er ontstond een sterke onderlinge vertrouwensband tussen de organisaties, wat leidde tot concrete afstemming op casusniveau én samenwerking buiten het project om, zoals in de aanloop naar de Week tegen Kindermishandeling.

4. Conclusie en bijdrage aan de doelstellingen

Het HEUS-project heeft in 2024 belangrijke resultaten geboekt op het gebied van preventie, bewustwording en empowerment binnen Haagse migrantengemeenschappen. Door een integrale aanpak – bestaande uit trainingen van voorlichters, dialoogbijeenkomsten, huisbezoeken, podcasts én samenwerkingen met lokale partners – zijn we erin geslaagd om het complexe en vaak beladen thema van huiselijk geweld bespreekbaar te maken op een toegankelijke en respectvolle manier.

We zagen dat zowel vluchtelingenvrouwen als -mannen grote behoefte hebben aan veilige ruimtes waarin zij open kunnen praten over gevoelige onderwerpen als opvoeddruk, culturele spanningen, partnerrelaties, genderrollen en geweld in huiselijke kring. Door hen niet alleen informatie te geven, maar ook actieve handvatten en taal om hun ervaringen te delen, voelden velen zich gesterkt. Deelnemers gaven aan dat zij na deelname aan bijeenkomsten of na een huisbezoek meer inzicht hadden in hun rechten, beter grenzen konden aangeven, en eerder openstonden voor ondersteuning vanuit de formele hulpverlening.

Wat het project bijzonder maakte, is de manier waarop cultuur-sensitief werken is gecombineerd met concrete gedragsinterventies. Door te werken met voorlichters die zelf onderdeel zijn van de gemeenschappen waar het project zich op richt, ontstond er een natuurlijke vertrouwensbasis. Zij fungeerden als rolmodellen en bruggenbouwers tussen gezinnen en het professionele zorgsysteem. De dialoogmethodiek, met respect voor verschillende waarden en achtergronden, gaf mensen de ruimte om zonder oordeel te reflecteren op hun eigen situatie en die van anderen.

De podcastreeks bleek een krachtig middel om ook buiten de bijeenkomsten bewustwording te creëren. Door eerlijke verhalen te delen, ook van plegers en overlevenden van geweld, gaven we stem aan perspectieven die vaak onzichtbaar blijven. De online beschikbaarheid van deze content maakt dat we ook jongeren en digitaal vaardige doelgroepen konden bereiken.

Tegelijkertijd stuitten we op de nodige uitdagingen. Het bespreken van taboes als geweld, eercultuur en man/vrouw-verhoudingen vereist zorgvuldige opbouw, geduld en professionele ondersteuning. Niet elk gesprek leverde direct verandering op, maar de kracht van het project zat in het langdurige contact en het herhaald aanbieden van perspectief en hulp. Ook vergde het werven en vasthouden van voldoende vrijwilligers inzet, zeker binnen kwetsbare gemeenschappen waar mensen al veel ballen in de lucht houden.

Wat daarnaast duidelijk werd, is dat de betrokkenheid van lokale partners essentieel is voor het slagen van een project als HEUS. Door samen te werken met organisaties als Stichting Somalische Bewonersorganisatie, VOBIOS en Agressie en Daarna, konden we het bereik vergroten, signalen beter oppakken en vervolgtrajecten sneller in gang zetten.

Tot slot hebben we gemerkt dat verandering begint bij het gesprek, maar niet eindigt bij bewustwording. Het creëren van structurele verandering vraagt om continuïteit, ondersteuning vanuit beleid, en blijvende investering in gemeenschapsversterking. HEUS heeft hierin een stevige basis gelegd, waarop de komende jaren verder gebouwd kan worden – met als doel: meer veilige gezinnen, krachtigere gemeenschappen en minder geweld achter de voordeur.

Bijlage

Toolkit voor sleutelpersonen (zie aparte bijlage)

Toolkit-Heus-v1.2.pdf